

Айзък Азимов

Последната тръба

Архангел Гавриил беше крайно безразличен към цялата тази работа. Той лениво отпусна едното си крило да докосне планетата Марс, която като всяка друга обикновена материя не беше развълнувана от допира.

– Въпросът е уреден, Етериел – каза архангелът. – Нищо не може да се направи в това отношение повече. Денят на Възкресението ще настъпи.

Етериел, един млад серафим, създаден около хиляда години преди човечеството да започне да извършва летоброене, трепереше така, че по земната твърд се вдигаха вихрушки. Още от самото му сътворение той отговарял непосредствено за Земята и околностите ѝ. Като служба това бе една синекурна длъжност, едно уютно местенце, едно глухо убежище, но с течение на вековете се стигна до положението, че той започна да изпитва перверзна гордост от мястото си в света.

– Но ти ще унищожаваш моя свят без предупреждение.

– Ни най-малко. Ни най-малко. Някои пасажи се появяват в „Книгата на Даниел“ и в „Апокалипсис“ на Свети Йоан, които са достатъчно ясно написани.

– Наистина ли? След като са били преписвани от ръкопис на ръкопис? Мисля си дали изобщо са останали две непроменени думи на един и същи ред.

– В „Ригведа“ и в Сборника от литературни откъси на Конфуций има бележки...

– Които са собственост на отделни културни групи, а те съществуват като една много оскъдна аристократична прослойка...

– Хрониката на Гилгамеш разказва съвсем ясно...

– Голяма част от Хрониката на Гилгамеш бе унищожена с библиотеката на Ашурбанипал през 1600 година по земното летоброене, преди моето създаване.

– Съществуват и някои детайли от Голямата пирамида и образец в инкрустираните бижута от Тадж Махал...

– Които са толкова изтънчени, че нито един човек не може да ги интерпретира вярно.

– Ако ще възразяваш на всичко, няма смисъл да обсъждаме този въпрос – каза уморено Гавриил. – Във всеки случай ти си длъжен да знаеш за него. По въпросите за Земята ти си вездесъщ.

– Да, ако реша да бъда. Аз си имам много грижи тук и си признавам, че проучването на възможностите за Възкресението не ми дойде наум.

– А трябваше. Всичките необходими книжа са в картотеките на Съвета на Господстващите. Ти можеше да се възползваш от тях по всяко време.

– Аз ти казвам, че беше необходимо да насоча цялото си внимание тук. Ти нямаш представа колко пагубно работоспособен е Дяволът на тази планета. Хвърлих всичките си усилия да го обуздавам и дори по този начин...

– Виж ти, така да е... – Гавриил удари една прелитаща комета, – той не изглежда да е спечелил своите малки победи. Когато позволих на обединяващия действителен модел на този нещастен малък свят да премине през мене, забелязах, че това е една от онези структури с материално-енергиен еквивалент.

– Така е – каза Етериел.

– И те се забавляват с него.

– Страхувам се, че е така.

– Тогава какво по-добро време за свършек на материята?

– Аз съм в състояние да се справя с това, уверявам те. Техните атомни бомби няма да ги унищожат.

– Странно. Ами сега предполагам ти ще ми позволиш да продължа, Етериел. Набелязаният момент приближава.

– Бих искал да видя документите в такъв случай – настоя упорито серафимът.

– Щом настояваш...

Формулировката на един Акт на Господстващите се появи с ярки знаци на фона на наситено черната въздушна твърд. Етериел зачете на глас:

– Заповядвам по нареждане на Съвета Архангел Гавриил, серия, номер и т. н., и т. н. (така, това си ти), да се приближи до планета, клас А, номер G 753990, по настоящем позната като планетата Земя, на 1 януари 1957 година в дванайсет часа и една минута местно време... – завърши той четенето.

– Удовлетворен ли си?

– Не, но съм безпомощен.

Гавриил се усмихна. Тогава в Космоса се появи фанфар, неговото пурпурно злато сияеше от Земята до Слънцето. Той се доближи до блестящите красиви устни на Гавриил.

– Не можеш ли да ми отпуснеш още малко време, за да повдигна въпроса пред Съвета? – запита отчаяно Етериел.

– Какво би ти помогнало това? Актът е преподписан от Главния и

ти знаеш, че всеки акт, преподписан от него, е неотменим. А сега, ако нямаш нищо против, настъпи уречената секунда и аз искам това да се свърши, защото на съвестта ми са и други дела, много по-важни. Ще отстъпиш ли от пътя ми? Благодаря ти.

Гавриил наду фанфара и един тънък звук с кристална чистота изпълни Вселената до най-далечните звезди. Докато звукът се носеше из въздуха, в един малък, почти неусетен миг времето спря. Този миг бе толкова фин, колкото линията, която разделя миналото от бъдещето. След това структурата на световите се срути и материята се върна в първичния Хаос, от който някога бе избухнала според божията воля. Изчезнаха звездите и мъглявините, космическият прах, Слънцето, планетите, луната – всичко, всичко, всичко, освен самата Земя, която продължаваше, както и преди, да кръжи сред опустялата Вселена.

Последната тръба бе прозвучала.

Р. Е. Ман (наричан от всички, които го познаваха, просто Р. Е.) се отправи към работните помещения на фабриката „Биликан Битсис“ и се загледа мрачно във високия мъж (мършав, с все още елегантен вид, маркар и доста увяхнал, ако се имат предвид спретнатите му посивели мустачки), приведен усърдно пад купчина листа върху бюрото си.

Р. Е. погледна ръчния си часовник, който все още показваше седем часа и една минута, спрял някога точно на този час и на тази минута. Това беше източното време, разбира се, а по Гринуич – дванайсет часа и една минута. Тъмнокафявите му очи, които се вираха втренчено над изострените скули, уловиха погледа на другия мъж.

За миг високият мъж го изгледа с неவிждащ поглед. После каза:

– Мога ли да направя нещо за вас?

– Хорацио Дж. Биликан, предполагам? Собственикът на тази сграда?

– Да.

– Аз съм Р. Е. Ман и не можах да не се спра почтително, щом най-накрая намерих един човек да работи. Не знаете ли какъв ден е днес?

– Днес ли?

– Днес е Денят на Възкресението.

– О, това ли било? Зная. Чух звука от тръбата. Можеше да пробуди и мъртвите... Много добре звучеше, не мислите ли? – захихика той, след това продължи: – Той ме събуди в седем сутринта. Веднага срѣгах жена ми. Тя го проспа, разбира се. Винаги ѝ казвах, че ще го проспи.

„Това е последната тръба, скъпа“ – казах й. Хортензия, така се казва жена ми, каза: „Добре“ и продължи да спи. Аз се изкъпах, избърснах се, облякох се и дойдох на работа.

– Но защо?

– А защо не?

– Никой от вашите работници не е дошъл.

– Не, бедничките. Те за пръв път ще имат почивка. Трябваше да го предположите. В края на краищата не всеки ден е краят на света. Честно, така си е. Така имам възможност да подреда личната си кореспонденция, без никой да ми пречи. Телефонът не е звънял и един път.

Той се изправи и се прближи до прозореца:

– Това е голям напредък. Вече няма заслепяващо слънце и снегове, има приятна светлина и приятна топлина. Много добре се подредиха нещата... Но сега, ако нямате нищо против, аз съм твърде зает, така че, ако ме извините...

Но един мощен, дрезгав глас го прекъсна с едно:

– Почакайте за миг, Хорацио – някакъв джентълмен, на вид забележителен като самия Биликан, с груби и остри черти на лицето като неговите, последва големия си стърчащ нос в офиса и застана в стойка, изпълнена с достойнство, което се нарушаваше леко от факта, че самият той беше съвсем гол. – Мога ли да ви запитам защо сте затворили „Биликан Битсис“?

Биликан щеше да припадне:

– Господи! – възкликна той – Това е татко. Откъде идваш?

– От гробището – изрева Биликан старши. – Откъде другаде? Те излизат от земята там с дюзини. Всеки един е гол. Жените също.

Биликан се прокашля, за да прочисти гърлото си:

– Ще ти намеря някакви дрехи, татко. Ще ти ги донеса от къщи.

– Няма значение това. Първо бизнесът. Първо бизнесът.

Р. Е. се окопоти:

– Всички ли излизат от гробовете си в едно и също време, сър?

Той се загледа с любопитство в Биликан старши, докато му задаваше въпроса си. Видът на възрастния мъж беше вид на човек в доста напреднала възраст. Бузите му бяха обрасли, но прашяха от здраве. Възрастта му, реши самият Р. Е., беше точно такава, каквато е била в мига на неговата смърт, а фигурата му изглеждаше видимо в разцвета си.

– Не, сър – каза Биликан старши, – не всички. Онези от по-новите гробове, излизат първи. Потърсби умря пет години преди мене и излезе около пет минути след мене. Като го видях, реших да тръгна. Писнало

ми беше от него... И това ми напомни нещо – той положи юмука си на бюрото, а това беше един доста солиден юмрук. – Нямаше таксита, нямаше автобуси. Телефоните не работеха. Аз трябваше да вървя пеша. Трябваше да извървя двайсет мили.

– В този вид? – запита го синът му и отпадналият му глас беше изпълнен с ужас.

Биликан старши огледа голата си кожа с небрежно одобрение:

– Топло е. Почти всеки друг е гол... Всъщност, сине мой, аз не съм дошъл тук, за да си говорим празни приказки. Защо фабриката е затворена?

– Тя не е затворена. Това е един особен случай...

– Особен случай – да имат да вземат. Позвъни в главната квартира и им кажи, че Денят на Възкресението не фигурира в договора. Всеки работник ще бъде осъден за всяка минута, в която не е бил на работното си място.

Мършавото лице на Биликан придоби упорит израз, когато той се втренчи в лицето на баща си:

– Няма да го направя. Не забравяй, че ти вече не ръководиш този завод. Аз го ръководя.

– О, ти го ръководиш? Но с какво право?

– По твое желание.

– Добре. Сега аз съм тук и променям желанието си.

– Не можеш, татко. Ти си мъртъв. Ти може и да не изглеждаш мъртъв, но аз имам свидетели. Имам медицинския акт. Имам квитанциите от погребалното бюро. Мога да взема свидетелски показания от онези, които придружаваха ковчега ти...

Биликан старши се вгледа в сина си, след това седна, постави ръката си на облегалката на стола, кръстоса краката си един върху друг и каза:

– Ако изобщо се стигне дотук, ние всички сме мъртви, нали? Светът отива към своя край, нали?

– Но ти си законно признат за мъртъв, а аз не съм.

– О, ние ще променим това положение, синко. Такива като мене ще бъдат повече от онези като тебе и гласовете ще надделаят...

Биликан младши затропа по бюрото твърдо с дланта на ръката си и леко се изчерви:

– Татко, аз не обичам да стигам до този неприятен момент, но ти ме насилваш. Мога ли да ти напомня, че точно сега, аз съм сигурен, че майка седи у дома и те очаква, че тя вероятно трябва да излезе из улиците,

за да се поразходи... гола, също така... и че тя вероятно не е в добро настроение...

Биликан старши пребледня видимо:

– Господи, ти който си на небето!

– И ти знаеш много добре, че тя винаги иска от тебе да отстъпваш.

Биликан старши взе бързо решение:

– Аз няма да си ходя вкъщи. Защо, това е един кошмар. Няма ли някакви ограничения за Деня на Възкресението?... Това си е... това си е една чиста анархия. Като че ли се прекалява. Аз просто няма да си отида у дома.

И точно в този момент някакъв закръглен джентълмен с гладко розово лице и пухкави бели бакембарди (много наподобяващи тези от картините на Мартин Ван Бурен) влезе в офиса и поздрави присъстващите доста хладно:

– Добър ден.

– Татко – възкликна Биликан старши.

– Дядо – възкликна и Биликан младши.

Биликан дядото погледна към Биликан младши с поглед, изпълнен с неодобрение:

– Ако ти си моят внук – каза той, – ти си остарял много и промяната не ти е повлияла добре...

Биликан младши се усмихна мрачно и немощно и не отговори.

Биликан дядото не приличаше на човек, който има нужда от отговора му.

– Сега, ако вие двамата ме осведомите как върви бизнесът, аз ще мога да вляза във функциите си на ръководител...

Последваха два едновременни отговора и цъфтящият вид на Биликан дядото застрашително помръкна, когато той удари гневно в земята с въображаемия си бастун и им отговори дръзко.

Р. Е. се намеси след миг:

– Джентълмени – каза той, след което му се наложи да повиши глас: – Джентълмени! – последва още едно повишение на гласа, този път Р. Е. почти изкрещя: – ДЖЕНТЪЛМЕНИ!

Разговорът пресекна внезапно и другите двама се обърнаха и го изгледаха. Ъгловатото лице на Р. Е., неговите особено привлекателни очи, сардоничните му устни внезапно се разтегнаха, за да овладеят събранието.

– Не разбирам – каза той – вашия спор. Какво произвеждате вие?

– „Битсис“ – отговори Биликан младши.

– Които според мен са едни пакетирани закуски...

– Изобилстващи на енергия във всяка от златистите си крехки люспички – извика Биликан младши.

– Покрити със сладък мед, с кристална захар, бонбон и храна – изръмжа Биликан старши.

– За да изкушава и най-преситения апетит – изрева Биликан дядото.

– Точно така – съгласи се Р. Е. – Какъв апетит?

Другите двама се вгледаха безчувствено в него:

– Моля, не разбрах – каза Биликан дядото гневно. Неговият невидим бастун би пробил пъпа на Р. Е., ако съществуваше (бастунът, не пъпът).

– Опитвам се да ви кажа – продължи Р. Е., – че нито един от вас не ще хапне от тях отново. Отсега нататък и храната няма да е необходима.

Изражението по лицата на Биликанови не се нуждеше от тълкуване. Беше очевидно, че са проверили собствения си апетит и намираха, че той е изострен.

Баликан младши допълни мрачно:

– Всичко е разрушено!

Биликан дядото потропа по пода тежко и безшумно с въображаеми си бастун:

– Това е конфискация на имуществото, без процесът да е минал през съда. Аз ще заведа дело. Аз ще заведа дело.

– Напълно неконституционно – съгласи се Биликан старши.

– Ако изобщо намерите някого, когото бихте могли да осъдите, аз ви пожелавам добро бъдеще – каза Р. Е. дружелюбно. – А сега, ако ме извините, аз ще вървя към гробището.

Той си сложи шапката на главата си и излезе през вратата.

Етериел, чиито вихри продължаваха да вилнеят, стоеше пред славата на шестокрилият херувим.

– Ако те разбирам правилно – каза херувимът, – твоята особена планета е била разрушена.

– Точно така.

– Е, сигурно сега не очакваш от менеца я сътворя отново?

– Не очаквам от тебе да направиш каквото и да било – каза Етериел, – освен да ми уредиш една среща с Главния.

Херувимът незабавно прояви с жест уважението си към Главния. Две от крилата му закриваха стъпалата му, двете му очи и двете му

усти. Той възвърна нормалното си състояние и каза:

– Главният е много зает. Има безброй много въпроси, които трябва да разрешава.

– Кой отрича това? Аз просто посочих, че ако нещата стоят така, както стоят според мене, в една от Вселените Сатаната е спечелил крайната победа.

– Сатаната?

– Това е еврейското име на Дявола – поясни нетърпеливо Етериел. – Можех да кажа Ахриман, това е персийската дума. Във всеки случай имам предвид Дявола.

– Но какво може да помогне една среща с Главния?! – запита Херувимът. – Документът, който овласти Последната Тръба, беше преподписан от Главния и ти знаеш много добре, че по тази причина той е неотменим. Главният никога няма да ограничи своето всемогъщество, като изтрие една дума, която е изказал в качеството си на Главен.

– Това ли е краят? И ти няма да уредиш една среща?

– Не мога.

– В такъв случай – каза Етериел, – аз ще потърся сам Главния. Ще завладея Примум Мобилс. Макар и това да означава моето унищожение – събра силите си той.

– Светотатство – измърмори Херувимът и в мига, в който Етериел се изправи да си върви, прогърмяха няколко слаби тътени, които се сляха в един.

Р. Е. премина през многолюдните улици, поглеждайки често към разтревожените минавачи, обезверени, апатични, навлекли набързо някакви дрехи или още по-често без дрехи.

Едно момиче на около дванайсет години се беше облегнало на железните врати, с единия крак стъпило на един от железните лостове и го люлееше насам-натам, и когато той мина край него, то го поздрави:

– Здравейте, господине...

– Здравейте – отвърна Р. Е.

Момичето беше облечено. То не беше от онези... върналите се от оня свят.

– У нас има едно бебе – каза момичето. – Това е сестричката, която някога съм имала. Мама плаче и нашите ме изпратиха да стоя тук...

– Добре, добре – каза Р. Е. – той премина през вратите и пое по павираната алея към дома, един от онези скромни домове, в каквито

живееха хората от средната класа. Той натисна звънеца, но не получи никакъв отговор, затова отвори вратата и влезе.

Отправи се по посока на риданията и почука на вътрешната врата. Един набит як мъж на около петдесет години с оредяла коса, с пълнички бузи и месеста брадичка вдигна поглед към него с учудване, примесено с негодувание.

– Кой сте вие?

Р. Е. свали шапката си:

– Мислех си, че мога с нещо да ви помогна. Вашето момиченце отвън...

Някаква жена, която лежеше в едно двойно легло, погледна към него отчаяна. Косите ѝ бяха започнали да посивяват. Лицето ѝ беше пухкаво и безизразно от плача, вените по него изглеждаха сини на фона на ръцете ѝ. Едно бебе лежеше в леглото до нея, пълничко и голичко. То риташе вяло и безизразните му бебешки очи се насочваха безцелно насам-натам.

– Това е моето бебе – каза жената. – То се роди преди двайсет и три години в този дом и умря пак тук, когато беше на десет дни. Толкова много исках то да се върне.

– И сега го имате – каза Р. Е.

– Но сега е твърде късно – проплака бурно жената. – Аз имам още три други деца. Най-голямото ми момиче е вече омъжено, синът ми е в армията. Аз съм прекалено възрастна, за да имам бебе сега. И дори ако... дори ако...

Жената направи героично усилие да задържи сълзите, но не успя. Нейният съпруг се обади почти беззвучно:

– Това не е истинско бебе. То не плаче. То дори не се цапа. Не иска да яде мляко. Какво ще правим сега с него? То никога няма да порасне. То винаги ще си бъде бебе.

Р. Е. поклати глава:

– Не зная – рече той. – Страхувам се, че не мога да направя нищо, с което да ви помогна.

И тихо си излезе. Помисли си за болниците. Хиляди бебета навярно са се появили във всяка една от тях.

Нареждат ги в редици, помисли си той и се усмихна сардонично. Нареждат ги като наръчи дърва. Те не се нуждаят от грижи. Техните малки телца са просто преносители на една нерушима искра на живота.

Той премина край две малки момченца, които горе-долу бяха на една възраст, вероятно бяха десетгодишни. Гласчетата им бяха пискливи.

Телцето на едно от тях проблясваше с белотата си, която нямаше нищо общо със слънчевата светлина и по всяка вероятност това дете беше от вълната на възвръщенците. Другото не беше от тях. Р. Е. се поспря, за да послуша какво си говорят.

- Затова умрях – каза голото дете.
- Гледай ти, не ти ли дадоха пенсилун или ауромисун?
- Какво?
- Това се лекарства.
- Никога не съм чувал за тях.
- Момче, за много неща не си чувало.
- Аз зная толкова, колкото и ти знаеш.
- Така ли? Кой е президентът на Съединените щати?
- Уорън Хардинг, ето кой.
- Ти си луд. Айзенхауер е президентът.
- Кой е той?
- Гледал ли си някога телевизия?
- Какво е това?

Облеченото дете изкрещя с пронизващ ушите глас:

– Това е нещо, което можеш да включиш и да гледаш комедианти, филми, каубои, космически рейнджъри, всичко, което си искаш.

– Хайде да видим.

Настъпи пауза и момчето от настоящето каза:

– Той не работи.

Другото момче изкрещя с презрение:

– Искаш да кажеш, че никога не е работил. Ти ли направи всичко това?

Р. Е. сви рамене и продължи пътя си.

Тълпите бяха намалели, когато той напусна града и наближи гробището. Онези, които бяха останали и се разхождаха из града, до един бяха голи.

Някакъв мъж спря пред него, това беше един веселяк с розова кожа и бели коси, който имаше пенснета от двете страни на гърбавия си нос, но те бяха без стъкла.

– Поздрави, приятелче.

– Здравейте! – поздрави го и Р. Е.

– Ти си първия мъж, когото виждам облечен. Ти си бил жив, когато тръбата е прозвучала, предполагам.

– Да, бях жив.

– Добре, не е ли голяма работа? Не е ли весело и приятно? Ела да се

забавляваме.

– На тебе ти харесва всичко това, нали? – запита го Р. Е.

– Да го харесвам? Някаква чиста и лъчезарна радост ме изпълва.

Ние сме заобиколени от светлината още от първия си ден, светлината, която проблясва нежно и ведро още преди слънцето, луната и звездите да са били създадени. (Ти познаваш нашия произход, разбира се.) Една приятна топлина, която сигурно е най-голямата благодат на Едем, не съществува дразнеща сетивата горещина, нито пък е студено. Мъжете и жените се разхождат по улиците без дрехи и не ги е срам от голотата им. Всичко е много добре, приятелю, всичко е много хубаво!

– Ами, факт е, че не съм мислил за голотата на жените наоколо.

– Естествено, че не – каза другият мъж. – Похотта и грехът, които си спомняме от нашия земен живот, вече не съществуват. Позволи ми да ти се представя, приятелю, такъв, какъвто бях в земния си живот. На земята аз се казвах Уинтроп Естер, роден съм през 1812 година и умрях през 1884 година по летоброенето, по което отчитахме земното си време. През последните четиристот години от живота си аз се стараех да отгледам малкото си паство в Кралството и идвам сега да преброя онова, което съм спечелил.

Р. Е. се взря с тъга в очите в бившия проповедник:

– Сигурно не е имало все още никакъв Съд?!

– Защо да не е имало? Господ вижда в човека и в същия миг, в който всички неща в света бяха унищожени, хората бяха осъдени, а ние сме оцелелите...

– Сигурно много от хората са оцелели.

– Напротив, сине мой, онези, които оцеляха, не са нищо друго, освен едни останки...

– Много са останките в такъв случай. Аз почти не мога да си представя, че всеки един се е върнал към живота. Видях доста отвратителни образи, които са се върнали в града и са толкова живи, колкото и самият вие.

– Покаяние в последната минута...

– Аз никога не съм се разкайвал.

– За какво, сине мой?!

– За това, че никога не съм ходил на църква.

Уинтроп Естер отстъпи бързо крачка назад:

– Кръщаван ли си някога?

– Не, доколкото зная...

Уинтроп Естер потрепера:

– Сигурно вярваш в Господ Бог?!

– Е – каза Р. Е., – вярвах в много неща, които се отнасяха за Него, които вероятно биха те озадачили...

Уинтроп Естер се обърна и много развълнуван се отдалечи.

По пътя, който му оставаше до гробището, Р. Е. нямаше как да отчете времето, нито му се наложи да опитва, никой не го спря. Той откри гробището, но то цялото беше празно, дърветата и тревите му бяха изчезнали (стори му се, че нямаше нищо зелено в света, земята навсякъде беше твърда, безизразна и избеляло сива, небето беше едно блестящо бяло пространство), но надгробните камъни все още си стояха по местата.

Върху един от тях се подпираше един доста окосмен мъж, черните му коси бяха вързани на плитка над главата му и бяха по-къси от онези, които покриваха гърдите му и горната част на ръцете му.

Мъжът проговори с дълбок и силен глас:

– Хей, ти там!

Р. Е. седна на един от близките надгробни камъни:

– Здравейте!

– Дрехите ти не изглеждат добре – каза чернокосият мъж. – В коя година се случи това?

– 1957.

– Аз умрях през 1807 година. Странно! Очаквах да бъда едно доста буйно момче точно сега след всичките онези адски пламъци, които изгаряха вътрешностите ми.

– Няма ли да дойдете в града? – запита го Р. Е.

– Казвам се Зеб – каза възрастният мъж. – Това е краткото ми име, дългото е Зебулон, но Зеб е съвсем достатъчно. На какво прилича сега градът? Вероятно се е променил, така си мисля...

– Жителите му са около сто хиляди...

Устните на Зеб се разтегнаха в нещо като прозявка:

– Продължавай, може би се намира близо до Филадельфия, който е по-голям... Ти ме забавляваш.

– Филадельфия има... – Р. Е. замълча. Помисли си, че този човек може да му направи нещо лошо, но вместо да изрази опасенията си, каза: – Градът се разрасна през последните сто и петдесет години, разбирате ли...

– Страната също?

– Четирийсет и осем щата – каза Р. Е. – През целия път до Пасифика.

– Не – Зеб се удари по бедрата от задоволство и след това примига от болката, която си причини, съзнавайки, че му липсва грубото домашно платно, с което някога си е покривал тялото. – Аз бих се насочил на запад, ако не бях необходим тук. Да, сър – неговото лице се отпусна и устните му се разкриваха в гримаса. – Ще остана точно тук, където съм необходим.

– Защо сте необходим тук?

Обяснението дойде много скоро, беше произнесено доста твърдо:

– Индианци!

– Индианци ли?

– Милиони индианци. Първо племената, с които ние се бихме и победихме, а след това племената, които никога не са виждали бял човек. Те всички ще се върнат в живота. Имам нужда от старите си приятелчета. Вас, градски приятелчета, не ви бива за това... Виждал ли си някога индианец?

– Напоследък по тези места не съм – каза Р. Е.

Зеб погледна презрително и се опита да се изплюе на едната си страна, но не намери слюнка за тази цел:

– По-добре е в такъв случай да се върнеш в града – каза той. – Не след дълго по тези места животът няма да е много сигурен. Бих искал мускетът ми да е тук сега?!

Р. Е. се изправи, замисли се един миг, след което закричи, олюлявайки се обратно към града. Надгробният камък, на който беше седнал, се разпадна веднага, след като той стана от него, превърна се в сива каменна пудра, която се смеси с пустеещата земя. Той се огледа. Повечето от надгробните камъни вече ги нямаше. Онези, които все още съществуваха, скоро щяха също да изчезнат. Единствено онзи, на който се бе облегал Зеб, все още изглеждаше твърд и здрав.

Р. Е. пое по обратния път. Зеб не се обърна да го погледне. Той остана тих и спокоен да чака индианците.

Етериел премина през небесата с безразсъдна скорост. Очите на дяволите бяха се спрели върху него, той съзнаваше това. От къснородения Серафим до херувимите и ангелите – до най-високия архангел, сигурно всички го наблюдаваха.

Но той не залитна. В безпространствеността и безвремието той се хвърли към съюза с Примум Мобила, мястото, което окръжава всичко, което Е, което Беше и което Щеше да Бъде, което Можеше да Бъде и

Може би Щеше да Бъде.

И докато си мислеше за всичко това, той летеше и беше част от него, съществува му се бе разраснало до такава степен за миг, че той също беше част от Цялото. Но в такъв случай той безмилостно бе станал недосегаем за собствените си усети и Главният беше все още един малък глас в самия него. И все пак той бе онова нещо, което му правеше по-голямо впечатление от всичко останало.

– Сине мой – каза гласът. – Аз зная защо си дошъл.

– В такъв случай помогни ми, ако това е и твоята воля...

– По моята собствена воля – каза Главният – моето действие е неотменимо. Цялото твое човечество, сине мой, жадува за живот. Всички се страхуват от смъртта. Всички мислят, че животът трябва да бъде безкраен. Не съществуват две групи хора, няма дори двама души, които да се стремят към отвъдния живот, а всички искат земния живот. Молиха ме да подведа всички тези желания под общ знаменател – животът да бъде безкраен. Аз така и направих.

– Нито един от вашите слуги не отправи такава молба.

– Дяволът я направи, сине мой.

Етериел с мрачен поглед проследи крехката следа на своята слава и каза с глух глас:

– Аз съм прах в твоите очи и не съм достоен да се явя пред тебе и все пак трябва да ти задам един въпрос. И Дяволът ли е твой слуга?!

– Без него аз не мога да имам нито един друг слуга – каза Главният, – защото какво в такъв случай е Господ Бог, ако не е вечната борба със Злото?!

И в тази борба, помисли си Етериел, аз загубих.

Р. Е. спря и се загледа в панорамата на града. Сградите се рушаха. Онези, които бяха направени от дърво, вече представляваха купища отломъци. Р. Е. отиде до най-близката от купчините и откри, че дървесните стърготини и боята са стрити на прах.

Той проникна във вътрешността на града и откри, че тухлените сгради все още си стоят, но ръбовете на тухлите вече се бяха закръглили ужасно и заплашваха да се оронят в скоро време.

– Те няма да издържат дълго – проехтя един дълбок глас, – но има едно утешение, ако изобщо е някакво утешение, тяхната разруха няма да убие никого.

Р. Е. вдигна изненадан поглед нагоре и откри, че е застанал лице в

лице с един смъртноблед мъж, който приличаше на Дон Кихот – хлътна-ли бузи, изпито лице. Очите на този мъж бяха тъжни, а кафявата му коса беше провиснала и права. Дрехите му висяха свободно, а кожата му се виждаше през множеството дупки по тях.

– Моето име – каза мъжът – е Ричар Ливайн. Бях професор по история някога, преди да се случи всичко това.

– Вие носите дрехи – каза Р. Е. – Вие не сте от онези, възкръсналите...

– Не, но този белег на различие вече изчезва. Дрехите си отиват също...

Р. Е. погледна към тълпите, които се носеха около тях двамата, придвижвайки се бавно и безцелно като молци под слънчевата светлина. Някои от онези, които изчезваха, бяха с дрехи. Той погледна към самия себе си и забеляза за първи път, че шевовете на всеки един от крачолите на панталоните му са се разшили.

Той притисна плата на самото си между палеца и показалеца си и материята се разцепи и се разнищи много лесно.

– Предполагам, че си прав – каза Р. Е.

– Ако забелязваш – продължи Ливайн, – Мелонс Хил се изравни със земята.

Р. Е. се обърна на север, където винаги се издигаха сградите на аристокрацията (такава аристокрация, каквото можеше да има в този град), хвърли поглед върху склоновете на Мелонс Хил и откри, че земята до хоризонта е равна.

– В края на краищата – обади се Ливайн, – няма да има нищо друго освен равнини и безизразност, освен пустота... и ние...

– И индианците – допълни Р. Е. – Един мъж извън града очакваше да дойдат индианците и би искал да има мускет.

– Мисля си – каза Ливайн, – че индианците няма да ни причинят неприятности. Вече няма никакво удоволствие в това да водиш битки с врага, който изобщо не може да бъде убит или наранен. И дори да не беше така, силното желание да влезеш в битка ще изчезне, както изчезват всички силни желания...

– Сигурен ли сте?

– Напълно съм сигурен. Преди всичко това да се случи, въпреки че ти няма да можеш да го повярваш, гледайки към мене в този миг, аз извличах огромно безобидно удоволствие, наблюдавайки женската фигура. Сега, когато имам толкова добри възможности да наблюдавам женската фигура, откривам, че съм невероятно незаинтригуван. Не, това нещо не

е наред. Аз дори не съм разгневен от равнодушието си.

Р. Е. погледна за миг към минавачите край тях:

– Разбирам какво искаш да кажеш.

– Пристигането на индианците по тези места – каза Ливайн – не е нищо в сравнение с положението, в което се намира Старият свят. Преди това, по време на Възкресението, Хитлер и неговият Вермахт трябва да са се върнали в живота и да са се смесили със Сталин и Червената армия по пътя от Сталинград до Берлин. За да се усложни ситуацията, ще се завърнат и кайзерите и царете. Мъжете от Вердюн и от Сомма са се върнали на старите бойни полета. Наполеон и неговите маршали са се разпръснали в Западна Европа. А и Мохамед сигурно се е завърнал, за да види какво са направили епохите след него с Исляма, докато светците и апостолите пък обсъждат пътищата на християнството. И дори монголите, горките, хановите от Темюджин до Оранджеб, сигурно блуждаят безпомощно, жадувайки за своите коне.

– Като професор по история – каза Р. Е. – вие навярно жадувате да бъдете по тези места, за да видите всичко това.

– Как мога да бъда там аз? Всяко положение на човека на земята е ограничено до разстоянието, което той може да извърви. Няма автомобили от какъвто и да било вид, както току-що споменах, няма коне. И какво бих открил в Европа всъщност?! Апатия, мисля си. Както и тук...

Някакъв мек плясък накара Р. Е. да се обърне. Крилото на една от близките съседни сгради се бе сгромолясало, превръщайки се в прах. Части от тухлите се посипаха от двете му страни. Някой като че ли бе префучал край него, без той да усети. Безбройни купища развалини се трупаха навсякъде. А останките, които още не се сгромолясваха в прахта, имаха по-малки размери.

– Срегнах един човек – каза Р. Е., – който мислеше, че всички ние сме осъдени и сме в Небесата.

– Осъдени?! – повтори думите му Ливайн. – Ами да, мисля, че сме осъдени. Ние се изправихме лице в лице с вечността сега. Вече нямаме вселена, нямаме външен феномен, както се казва, нямаме емоции, няма страсти. Нищо, освен себе си и мисълта. Ние се срещаме лице в лице с вечността на интроспекцията, след като през цялата си история не сме знаели какво да правим със себе си през един дъждовен неделен ден...

– Думите ви звучат така, сякаш положението ви дразни...

– Нещо повече. Дантевата концепция за Ада беше детинска и недоброкачествена за Божественото въображение: огън и мъчения. Скуката е много по-голямо коварство. Вътрешното мъчение на мозъка, който

е неспособен да избяга от самия себе си по никакъв начин, осъден да се трови непрекъснато от отделящата се от самия него духовна гной, е много по-подходящо мъчение. О, да, приятелю мой, ние сме осъдени и обругани също и това не са Небесата, а Адът.

Ливайн се изправи, а раменете му се отпуснаха горестно, докато се отдалечаваше.

Р. Е. го проследи със замислен поглед и поклати глава. Той беше удовлетворен.

Самопозволеният на провала продължи в Етериел само за миг, след това съвсем неочаквано той извиси своето същество толкова блестящо и високо, колкото то посмя да се вдигне в присъствието на Главния и неговата слава беше една мъничка светла точица в безкрая Примум Мобила.

– Ако това е твоята воля – каза той, – тогава аз няма да те моля да вървиш срещу нея, а да я осъществиш.

– По какъв начин, сине мой?!

– Документът, одобрен от Съвета на дяволите и подписан от самия тебе, овластява Деня на Възкресението в едно определено време и определен ден на годината 1957, както земляците отчитат времето си...

– Така беше.

– Но годината 1957 е неподходяща година. Какво в такъв случай представлява тази 1957 година?! За преобладаващата култура на Земята 1957 година беше 1957 след смъртта на Христос. Това е истината. И все пак от време на време ти вдъхваш екзистенция на Земята и нейната Вселена е преживяла 5960 години. Изминали са близо четири милиона години, крепейки се на вътрешния ред, който ти създаде във Вселената. В такъв случай тази година, неподходящата 1957, 5960 година ли е всъщност или е 4000000000?!

Нищо подобно – продължи Етериел. – Годината господна 1957 е годината 7464 по Византийската система на летоброене, 5716 по еврейския календар. Тя е 2708 от основаването на Римската империя, 2708 година от основаването на Рим, ако приемем римския календар. Това е годината 1375 по мохамеданския календар и сто и осемдесетатата година от извоюването на независимостта на Съединените Американски щати. В такъв случай смирено ще те запitam дали не ти се струва, че изборът на тази с нищо незабележима година, каквато е самата 1957, е без особено значение.

Главният с все още тих глас се обърна към него:

– Винаги съм знаел това, сине мой, ти трябваше да го научиш...

– В такъв случай – каза Етериел, като пръскаше сияние от радост с всеки свой трепет, – позволи ми самата буква на твоето желание да бъде изпълнена и нека Денят на възкресението да бъде през 1957 година, но само след като обитателите на Земята единодушно се съгласят, че тази обикновена година ще бъде номерирана с числото 1957 и с никое друго.

– Така да бъде – каза Главният и тази дума пресътвори Земята и всичко онова, което тя съдържаше, ведно със Слънцето и Луната, както и със всичките небесни светила.

Това се случи в 7 часа на първи януари 1957 година, когато Р. Е. Ман се събуди сепнат. Началото на мелодичния звук, който трябваше да изпълни цялата Вселена, беше прозвучал и все пак не беше прозвучал.

За миг той повдигна главата си, като че ли да помогне на просветлението да проникне в нея, след това през лицето му премина леко раздразнение и отново изчезна. Това не беше нищо друго освен една друга битка.

Той седна пред бюрото си, за да начертае новия план на действие. Хората вече говореха за календарната реформа и за това, че тя трябва да бъде стимулирана. Една нова епоха трябваше да започне от втори декември 1944 година и някога щеше да настъпи една нова 1957 година; 1957 година от Атомната ера, призната като хиляда деветстотин петдесет и седма година от целия свят.

Някаква странна светлина проблесна в главата му, когато мислите преминаха през неговия свръхчовешки мозък и сянката на Ахриман върху стената, като че ли се сдоби с малки рога, израсли върху двете му слепоочия.

КРАЙ

© 1955 Айзък Азимов

Isaac Asimov
The Last Trump, 1955

Източник: <http://sfbg.us>

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/1186>]